

Stedentrip naar Philippine en Koewacht, ofwel de bekroning van mijn zoektocht naar roofvogels en uilen

Drie jaar nesten zoeken en een enkele keer vinden. Steeds wat makkelijker zien, wat er aan de hand is en wat de tekenen zijn van een bewoond nest. Leren op tijd te waarschuwen als er geringd moet worden. En dan mag je het vierde jaar opeens met rugzakken door de bramen sjouwen, een touw vasthouden, de tas met jongen aanpakken en ze eruit halen. Als ik nog niet verkocht was, dan was ik het toen wel.

De twee jaren daarna leerde ik onder leiding van mijn mentoren, de geduldige Hanneke Sevink en de meer onstuimige Harry de Rooij, meten en wegen, maar ook wat die maten betekenen en welke ring welke vogel moet krijgen. Beoordelen of het een man of een vrouw is, want bij sommige soorten krijgt de vrouw een grotere ring dan de man. Kijken of er hongermaliën op de veren zitten en niet schrikken van een luisvlieg. Je concentreren ondanks het geklets van omstanders, maar ze wel uitleggen wat je doet natuurlijk.

Roofvogelonderzoek kost veel tijd en in het seizoen al je vrije tijd. Het vereist samenwerking en flexibiliteit, want als het giet, gaat het verhaal niet door, je laat tenslotte jonge vogels niet onnodig nat worden. Daarna wel zo snel mogelijk gaan als het weer droog is, want als je te lang wacht, vliegen ze af en zie ze dan maar weer eens te pakken te krijgen. Geen risico nemen met jonge vogels, dus zorgen dat je op tijd bent.

Het voorjaar is een malle molen van bossen en schuren, weilanden en sloten, nesten en nestkasten, soms haast onbereikbare plaatsen (ik haat zomp!). Toch gewoon je deken neerleggen, je spullen uitpakken en de jongen ringen, of juist niet als ze nog te klein zijn, want dan moet je nog een keer terugkomen.

En dan zegt Hanneke opeens dat ik er klaar voor ben en dat ze me opgeeft voor het examen. Een paar dagen later is het zover: ik krijg een telefoontje van Henk Castelijns: of ik zaterdag om 9 uur aanwezig wil zijn in Philippine om daarna examen te doen in Koewacht. Of ik weet waar dat ligt? Ahum, dat zoeken we op. Het ligt in Zeeuws-Vlaanderen, dus dat betekent dat ik die zaterdag om 06.30 uur in de auto zit en over zeer rustige snelwegen naar het zuiden rijd.

Zonder al te veel gezoek bereik ik Philippine en daar word ik door Henk en zijn vrouw ontvangen met koffie, die uitstekend smaakte na de lange reis. Toen op weg om Eddy op te halen en de aanhanger met de ladder. Wat een mooi land! Heel kleinschalig met vooral smalle wegen waar je even aan de kant moet als er een tegenligger aankomt, maar dat zijn er niet zo veel, dus geen probleem. Alles ging op een rustige manier, iedereen was vriendelijk, wenste me succes en zwaaide ons weer uit. Het weer werkte niet erg mee, want het druide af en toe, maar dat was niet

zo erg omdat de eerste vogels, die geringd moesten worden, Kerkuilen waren, die in nestkasten in schuren bij boerderijen zaten. Onderweg vertelde Henk over het land waar hij woont en dat nog steeds herkenbaar de sporen draagt van een turbulent verleden. Zeeuws-Vlaanderen zat immers aardig klem tussen het Spaanse rijk en de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden, oftewel de 80-jarige oorlog is daar een extra heftige periode geweest.

De boerderijen liggen verspreid in het landschap en hebben hun eigen karakter behouden. Vroeger kon je zelfs aan het dialect horen uit welk dorp iemand kwam, maar dat begint nu te verdwijnen. Toch had ik af en toe wat moeite om het te verstaan, maar wat maakt dat uit als je om half 12 's morgens al een biertje aangeboden krijgt? We hebben het overigens toch maar bij een sapje gelaten. Maar het ringen, want daar kwam ik voor, ging gelukkig goed, hoewel ik de eerste paar toch wel spannend vond. Henk keek me stevig op de vingers en controleerde wat ik deed en dat hoort ook zo. Nu mogen Kerkuilen ontzettend stinken, maar ze zijn ook heel braaf, vooral als je ze op hun rug legt, dus ze werkten reuze mee. En gelukkig zei Henk dat het goed ging en voelde ik me daarna meer ontspannen en kon ik genieten van de natuur, de bijzonder aardige mensen en van de vogels natuurlijk. Na vier nesten was het tijd om te eten en daarvoor gingen we terug naar Eddy's huis, waar zijn vrouw Marijke de tafel al had gedekt. Nou ja, OK, we mochten ons eigen brood opeten, maar ze had croissantjes gekocht en die moesten we toch wel proeven. Dat deden we graag.

De auteur aan het werk (linksonder). Onder het toezien van de examiner (links), de eigenaren van de schuur en de nestcontroleur (rechts) worden de jonge Kerkuilen geringd. Foto. Annemiek Persijn.

Daarna weer op pad, eerst naar een kast Torenvalken, beweeglijk volk, maar ook die lieten zich braaf ringen. Vervolgens nog een kast Kerkuilen, ook weer op een bijzondere boerderij met vriendelijke mensen. Zeeuws-Vlaanderen is een echt roofvogelland, we zagen onderweg diverse kiekendieven en ook de Slechtvalken die op een toren in de buurt gebroed hebben waren te zien op de elektriciteitsmasten, waar ze al het vliegend spul aardig op de kast joegen.

Gelukkig was het inmiddels prima weer geworden, want we gingen Willy ophalen om nog twee nesten Sperwers te doen en die zitten natuurlijk in de open lucht en wel in het bos, want ook dat heeft Zeeuws-Vlaanderen te bieden. Na het eerste nest zei Henk: je bent geslaagd, dat laatste nest doen we nog voor ons plezier. En zo ging het, we zochten nog naar plukplaatsen, die deze Sperwers redelijk in de buurt achtergelaten hadden, dat was een bonus. Na de ladder teruggebracht te hebben en iedereen gezegd te hebben, vertrokken we naar Philippine en om een uur of vijf nam ik afscheid van Henk en ging ik uitermate tevreden weer op weg naar het midden van het land.

Eigenlijk zijn alle dagen vogelen fijn, maar deze was heel bijzonder. Zoveel mensen die mij hielpen om het gewenste papiertje, dat inmiddels in mijn bezit is, te bemachtigen. En dit is pas het begin. De eerste keer zelfstandig ringen vond ik griezelig, want het was wel veilig dat er altijd iemand over mijn schouder meekeek. Inmiddels gaat dat ook prima met alle ups en ook downs, zoals een nest met veel kalk en toch leeg. Roofvogelonderzoek is geen moment saai, nou ja... misschien acht uur posten bij een Boomvalk en nog niet weten waar hij zit, maar ook dat is leuk! Ik hoop het nog heel lang vol te houden.

Martine van der Kaa, juni 2011.